

Startupy a ochrana duševního vlastnictví pohledem ekonomické analýzy práva

Abstrakt

Tato práce zkoumá metody přivlastňování, které startupy používají k zajištění výnosů ze svých inovací. Teoretická část práce se zabývá klasickou teorií duševního vlastnictví z pohledu ekonomické analýzy práva a analyzuje rovnováhu mezi zajištěním motivace k inovaci a umožněním přístupu ke znalostem. Zkoumá také kritiku systému duševního vlastnictví a alternativní motivační mechanismy. Dále je prostor věnován výkladu o základních atributech vybraných práv duševního vlastnictví, zohledňujíc právní rámce Spojených států amerických i Evropské unie spolu s teoriemi v oblasti ekonomické analýzy práva. Navazující recenze literatury poskytuje komplexní analýzu současného stavu poznání v oblasti empirických studií o metodách přivlastňování používaných startupy.

V empirické části práce jsou prezentovány výsledky výzkumu o důležitosti různých metod přivlastňování výnosů z inovací využívaných českými softwarovými startupy. Je zřejmé, že tyto startupy kladou značný důraz na neformální metody přivlastňování, zejména na využívání komplementárních aktiv a výhody prvního na trhu, aby získaly konkurenční výhodu ze svých technologických inovací. Pozoruhodným poznatkem tohoto výzkumu je role, která je přisuzována autorským právům, jež jsou hodnocena jako nejdůležitější formální metoda přivlastňování. To souvisí s rozsáhlým využíváním doložek o postoupení či licencování práv duševního vlastnictví v kontraktech se zaměstnanci a dodavateli. Kromě toho i investoři běžně požadují, aby startupy takové doložky v kontraktech používaly. Z provedených rozhovorů vyplývá, že autorská práva slouží především jako mechanismus interní ochrany, zejména k zajištění možnosti startupu výlučně vykonávat autorská práva k dílům vytvořeným zaměstnanci a dodavateli.

Naopak jiné formální způsoby přivlastnění, jako jsou patenty, jsou považovány za podstatně méně důležité. Patenty získaly nejnižší celkové hodnocení z hlediska důležitosti, nebyly považovány ani za „mírně důležité.“ Je důležité zdůraznit, že navzdory tomu několik českých softwarových startupů o patenty usiluje ve Spojených státech. Přesto respondenti naznačují, že vlastnictví patentů nijak významně neovlivňuje rozhodování investorů během investičního procesu. Tato práce rovněž nabízí vhled do dalších témat, včetně aktivit patentových trollů, nákladů spojených s vymáháním práv duševního vlastnictví a rozličných strategií komercializace inovací užívaných softwarovými startupy.

Klíčová slova: startup; duševní vlastnictví; metoda přivlastnění; ochrana inovace; software; právo a ekonomie